

Författarpresentation Karin Boye

Karin Boye är en av Sveriges mest lästa och berömda författare. Hon föddes år 1900 i Göteborg och flyttade som nioåring tillsammans med föräldrarna och sina två småbröder till Stockholm. Hemmiljön var välbärgad. Boyes pappa Fritz var civilingenjör och mamma Signe engagerad i kvinnosaksfrågan (den tidens feministiska rörelse), bland annat som kommunpolitiker i Huddinge. Trots det materiella välståndet var barndomen inte enbart lycklig, mycket beroende på att mamman i perioder missbrukade alkohol.

Karin Boye började redan som liten flicka att skriva både dikter, noveller och teaterpjäser. Efter gymnasiet utbildade hon sig till folkskollärare (ungefär motsvarande dagens låg- och mellanstadieskola) och arbetade som det i perioder. Senare studerade hon också litteraturhistoria och språk vid Uppsala universitet, som nyligen hade börjat ta emot kvinnliga studenter. Hon var även översättare och översatte bland annat Thomas Mann och TS Eliot till svenska.

1922 debuterade hon med diktsamlingen *Moln*, och gav under sin livstid därefter ut fyra diktsamlingar, fem romaner och två novellsamlingar. Postumt (efter hennes död) publicerades ytterligare en diktsamling och en novellsamling. Mest berömd är Karin Boye som poet och för romanen *Kallocain*. Denna är en dystopisk framtidsskildring om en kontrollerande stat där en vetenskapsman uppfinner ett sanningsserum som tvingar människor att avslöja sina innersta tankar och hemligheter. *Kallocain* beskrivs ofta som den svenska versionen av George Orwells *1984*, som även den handlar om en diktatur där alla invånare konstant kontrolleras. *Kallocain* publicerades dock åtta år innan Orwells roman, år 1940. Antagligen liknar verken varandra eftersom både Boye och Orwell läst och troligtvis inspirerats av den ryska författaren Jevgenij Zamjatsins dystopiska roman *Vi*, som gavs ut på engelska 1924.

Boye var under hela sitt vuxna liv övertygad socialist och feminist, och en stark motståndare till fascism och nazism. Hon var också vad som idag troligtvis kategoriseras som bisexuell och hade kärleksrelationer med både män och kvinnor. Boye brottades med sin sexualitet, eftersom homo- och bisexualitet under hennes livstid var mycket tabubelagt och till och med olagligt. Det var först när hon i trettioårsåldern flyttade till Berlin, som innan andra världskriget var en av Europas friaste städer, som hon började leva öppet som bisexuell och så småningom bli tillsammans med en kvinna.

Många av Boyes verk kretsar kring frihetssökande, behovet av att göra uppror mot det som begränsar människors liv och att våga vara sårbar för att kunna leva livet fullt ut. Det är allmänmänskliga frågor som gör att hon ständigt upptäcks och älskas av nya generationer läsare.